

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

תוכן עניינים

- א. ב' שוחטים זבת אחר 2
- ב. בעי העמדה והערכה 2
- ג. שחט בה שנים או רוב שנים ועדיין היא מפרכסת הרי היא כחיה לכל דבריה... 3
- ד. השוחט בשנים ושלשה מקומות שחיטתו כשרה ... ב' אוחזין בסכין ושוחטין אפילו אחד מלמעלה ואחד מלמטה שחיטתו כשרה 4
- ה. סכין אחד ושני בני אדם ... בשתי סכינים ושני בני אדם ... אין חוששין שמא יטרפו זה על זה ... אין חוששין שמא ידרוסו זה על זה 8
- ו. בשחיטה העשויה בקולמוס 8
- ז. החליד את הסכין בין סימן לסימן ופסקו פסולה תחת העור כשרה 9
- ח. תחת העור כשרה בי רב אמרי תחת העור איני יודע איבעיא להו לבי רב דאמרי תחת העור איני יודע תחת מטלית מהו תחת צמר מסובך מהו תיקו בעי רב פפא החליד במיעוט סימנים מהו תיקו 10
- ט. השוחט ב' ראשין כאחד שחיטתו כשרה 12
- י. שנים אוחזין בסכין ושוחטים אפילו אחד למעלה ואחד למטה שחיטתו כשרה 13
- יא. היה שוחט והתיו את הראש בבת אחת אם יש בסכין מלא צואר כשרה 14
- יב. היה שוחט והתיו ב' ראשין בבת אחת ... בזמן שהולידך ולא הביא או הביא ולא הולידך 15
- יג. אם הולידך והביא אפי' כל שהוא אפי' באיזמל כשרה 16

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

דף ל.

א. ב' שוחטים זבח אחד

כבר התבאר לעיל דף כט. שלא ישחוט¹ שני ראשים כאחד בקדשים ואם שחט הרי אלו כשרים. אבל שנים שוחטין² בהמה אחת בקדשים³ כחולין בין בסכין אחד בין בשני סכינים⁴.

ב. בעי העמדה והערכה

כל המקדיש בהמה⁵ בחייה בין טהורה בין טמאה בין קדשי הבית בין קדשי מזבח שנפל בהן מום או תמימה הראויה ליקרב, הרי זו צריכה העמדה בבית דין שנאמר (במדבר כז פסוק יא יב) וְהֶעֱמִיד אֶת הַבְּהֵמָה לִפְנֵי הַכֹּהֵן, וְהֶעֱרִיף הַכֹּהֵן, כלומר יעמידו הבהמה לפני הכהן ועריך אותה כמה היא שוה ויתן הדמים לבדק הבית והיא תצא לחולין ע"י פדיון המעות.

ובהמה תמימה שנפל בה מום קבוע ופדאוה שבאה מקדושת מזבח לוקחין מהמעות בהמה תמימה אחרת ומקריבין אותה.

וכיון שצריכה העמדה, להעריך את פדיונה צריכה להיות עומדת על רגליה כלומר בחיים⁶ והכהן יעריכנה,

¹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק א הלכה ד ה

² ברבנן דאמרי שנים שוחטין זבח אחד. לח"מ שם

³ וראיתי להתוס' יום טוב שכתב שם בחולין פ"ב מ"ב וז"ל והשתא סיפא שנים אוהזין וכו' דלכתחלה דוקא בחולין וכמ"ש ברפ"ב דקדושין עכ"ל. במחילת כ"ת אשתמיטתיה מש"כ מרן כאן סוף דבר על התוס' יום טוב יש תמיד עצומה למה לא הזכיר את הסוגיא דחולין ל' א' דמבואר שם דלרבנן לכתחלה שנים שוחטין זבח אחד ויש לעיין בזה. הר המוריה שם.

⁴ או"ש שם

⁵ רמב"ם הלכות ערכין ותרמין פרק ה הלכה יב, ערוך השולחן העתיד הלכות ערכין ותרמין סימן לט סעיף ג – ה

⁶ ודע דמכל מה שנתבאר מבואר דהעמדה לאו דווקא עמידה על רגליה דה"ה אפילו שוכבת על הארץ אלא שהיא חיה, שהרי כששחט בה הסימנין פשיטא שלא תעמוד על רגליה, אלא הכוונה כל זמן שהיא בחיים. ערוך השולחן שם ח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

לפיכך אם מתה⁷ הבהמה, שאינה בכלל העמדה קודם שתערך ותפדה אין פודין אותה אחר שמתה אלא תקבר, ואפילו אם מתה לאחר העמדה קודם ההערכה תקבר, ואפילו העמיד והעריך ולא הספיק לפדותה עד שמתה תקבר⁸.

אבל אם הקדיש שחוטתה⁹ או נבלה לבדק הבית הרי זו תפדה כשאר מטלטלין.

ג. שחט בה שנים או רוב שנים ועדיין היא מפרנסת הרי היא כחיה לכל דבריה

שחט בה שנים¹⁰ או רוב שנים ועדיין היא מפרנסת הרי היא כחיה לכל דבריה, ונערכת, והרי היא בכלל והעמיד והעריך עד שתמות. במה דברים אמורים בבעלת מום אך תמימה, אינה נפדית¹¹. וי"א¹² שאינו אלא בטמאה או בשחטה עכו"ם אבל שחטה ישראל כיון שהותרה לאכילה מדאורי"י אינה ראויה להעמדה והערכה.

⁷ אם מתה הבהמה בלא שחיטה, בלאו הכי אינה נפדית, שהרי "אין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים" (פסחים כט ע"א – ע"ב); אולם אפילו נשחטה הבהמה, איננה נפדית, שהרי איננה ראויה להעמדה. רש"ר הירש שם פסוק יא

⁸ תוס' בחולין [קל"ה. ד"ה והא]

⁹ ויש להסתפק במה שכתב מקודם אם הקדיש שחוטתה הרי היא כשאר מטלטלין אם זהו דווקא לאחר הפירכוס, או דילמא דאע"ג דלענין העמדה והערכה הרי היא כחיה כדלהלן זהו כשהקדישה קודם השחיטה דאחא מייתי לה בחולין [ל' א] אבל לא כשהקדישה לאחר שחיטה. אך מהלשון הרי היא כחיה לכל דבריה משמע גם לענין הקדש עצמו, וכן נראה עיקר. ערוך השלחן העתיד שם ה

¹⁰ רמב"ם הלכות ערכין וחרמין פרק ה הלכה יג

¹¹ עיין שער המלך שהוכיח כן. ועיין או"ש.

¹² לפי דעת הרמב"ם זה שאמרו דשחט בה שנים או רוב שנים הרי היא כחיה לכל דבריה מיירי גם בטהורה ובשחיטת ישראל, ואף על גב דמותרת באכילה מ"מ חשיבא כחיה. אבל דעת התוס' בחולין [פ"ד. ד"ה בעינין] דפריך שם לענין כיסוי הדם כשהקדישה לבדק הבית וליפסקינהו וליכסינהו ומתריץ בעינין העמדה והערכה, והקשו התוס' הא כל זמן שמפרנסת הרי היא כחיה לענין העמדה והערכה, ומזה דייקו דזה אינו אלא ישראל בטמאה ועכו"ם בטהורה דאין בהם היתר אכילה בשחיטתם חשיבי כחיה אבל ישראל בטהורה כיון שהותרה באכילה לא חשיבא כחיה ע"ש. עיין מ"מ כאן ובערוך השלחן שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

בהמה או חיה¹³ טמאה שנשחטה אינה מטמאה משום נבילה כל זמן שהיא מפרכסת עד שיתיו את ראשה והרי היא כאוכלין טמאין.

נחרה והרי היא מפרכסת אין בה אפילו טומאת אוכלין כל זמן שהיא מפרכסת.

ואבר הפורש מן המפרכסת אסור לבני נח כפורש מן החי ובשר הפורש ממנה כפורש מן החי.

וכן טהורה שנפסלה בשחיטתה ועדיין היא מפרכסת או שחט בה אחד או רוב אחד אין לה טומאה כלל עד שתמות.

חלק בהמה לשנים או שניטלה ירך וחלל שלה הרי זו נבילה ומטמאה במשא ובמגע אף על פי שהיא עדיין בחיים, וכן אם קרעה מגבה או שנשברה מפרקת ורוב בשר עמה הרי זו כנבילה לכל דבר.

ד. השוחט בשנים ושלשה מקומות שחיטתו כשרה ... ב' אוחזין בסכין ושוחטין אפילו אחד מלמעלה ואחד מלמטה שחיטתו כשרה

שנים אוחזין בסכין אחד ושוחטין, זה אוחז הקתא וזה הראש של הסכין, ואפילו אחד לצד מעלה ואחד לצד מטה, שחיטתן כשירה. ונראה לי דלכתחילה לא יעשו בן כי אם לצורך גדול, ויזהרו שלא יעשו דרסה. אבל לאחוז שניהם בקתא שרי לכתחילה. אף על פי שאין¹⁴ השחיטה מפורעת כלומר מגולה וניכרת שנחתכו הסימנים¹⁵ וכגון ששחט בכמה מקומות קיימא לן דלא בעינן מפורעת. וי"א¹⁶ שבעינן מפורעת ויש לחוש לדבריהם

¹³ רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק ב הלכה א

¹⁴ שו"ע ונו"כ כא ג

¹⁵ דדרך בית השחיטה להתרווח וההתכים נמשכים למעלה ולמטה, וכאן מה שנגד החתך הראשון אינו נמשך ממקום השחיטה.

¹⁶ דעת הגאונים, רב שרירא ובנו רב האי, ורב שמואל בן חפני, הובאו כלם בספר הראב"ן (מס' חולין, סי' רט"ו) ובהנהות הרא"ש ז"ל (הנהות אשר"י פ"ב סי' ד'), שהאריכו לפסוק כשמואל דבעינן שחיטה מפורעת, וסדרו כל ראיות המתירים. וכן פסק רש"ל (יש"ש פ"ב סי' ז). אלא דשאר גאונים והרי"ף (ו' ע"ב) והרמב"ם (הלי' שחיטה פ"ב הלי' י) והרא"ש (פ"ב סי' ד') והרשב"א (תוה"ב ארוך, בית ב' שער ב', כ"ו ע"ג) ורי"ן (ו' ע"ב ד"ה גמ' השוחט) ועוד כמה פוסקים קדמאי ובתראי, רוב בנין ורוב מנין, פסקו להקל כרב. ומכל מקום לכתחלה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

לכתחילה, ואף בדיעבד אין להתיר כי אם לצורך גדול והפסד מרובה, ובעל נפש לא יאכל ממנה.

לפיכך התחיל לשחוט בהממה, ונדרחף ידו קצת למעלה או למטה, והתחיל לשחוט שם, ושוב נדרחף ידו למקום אחר, ובכל זאת לא הגביה סכינו, ולא שהה¹⁷, ושחט רוב במקום אחד אפילו באחרונה שחיטתו כשירה. ובעוף לדידן שחיטתו פסולה¹⁸.

ומכל מקום לכתחילה לא יעשה כן¹⁹, ואפילו בדיעבד דהמחמיר תבוא עליו ברכה.

עכ"פ ראוי לחוש לגאונים המחמירים, מאחר שלא הביאו דברי הגאונים המחמירים לחלוק עליהם, יש לחוש שלא ראו דבריהם. ואפילו בדיעבד, לא עדיף מבהמה שהורה בה חכם (עיי' שו"ע יו"ד סי' קט"ז סעיף ז' בהג"ה). בשגם רש"ל ז"ל שהוא אחד מעמודי הוראה מפורסם באחרונים פסק לחומרא, מי לא יחוש לדבריו, כמ"ש השל"ה ז"ל באריכות (שער האותיות) באות ק' (קדושת האכילה). תבו"ש ט

¹⁷ הפרי"ח ס"ק ח' הביא בשם מהרש"ל (יש"ש פ"ב סי' ט"ו) והמ"ז (ס"ק ב'), דאם התחיל לשחוט ונדרחף ידו ממקום למקום אחר וגמר שם שחיטתו, כשרה אפילו לדידן, דזה לא מקרי שהייה כלל, כמו שמצינו סי' כ"א (סעיף ג') בשוחט בשנים ושלשה מקומות, עכ"ד. וכ' הפרי"ח ע"ז דברור הוא. ולעניות דעתי דודאי אין תלונה על מהרש"ל ופ"ז בהא, דאינהו יש לומר דסבירא להו דלא מקרי שהייה אלא אם כן אינו מתעסק בצורך השחיטה כלל, ופסק מלעשות שום תנועה, אף על פי שלא הגביה הסכין מהצוואר, אבל כל זמן שמוליך הסכין לשחוט, אף על פי שאינו חותך אינו בכלל שהייה. אבל הפרי חדש גופיה לא סבירא ליה הכי, כמו שכתב בעצמו ס"ק י"א וסימן י"ח ס"ק י"ב, דאפילו מוליך ומביא להתוך בכחו, כל שאינו חותך הוה שהייה, והעליתי בסיעתא דשמיא שם שכן עיקר. ואם כן הכא נמי, אם נדרחף ידו ממקום למקום, כיון שמדי עברו אינו חותך כלום הוה ליה שיהוי. ואף על גב דלאו מעצמו וכוונתו עשה כן רק נדרחף באונס, מה בכך, הא שהייה פוסלת בין באונס בין ברצון. ומה שהביא ראה משוחט בשנים ושלשה מקומות, למאן דאמר דאפילו בעוף בעינן שיעורא רבא לשהייה איירי בין בבהמה בין בעוף ובדליכא שיעור. ולמאן דאמר דבעוף השיעור קמן מאד, יש לומר דבגמרא (ל' ע"א) אכתי הוו בקיאי דלא הוה אפילו שיעורא זוטא. אי נמי דהאי דינא בבהמה אתמר. ואף על גב דסתמא אתמר בגמרא, הא נמי בעיא דשהה במיעוט סימנים (ל"ב ע"א) לפי פירוש רב אושעיא (ל' ע"ב תוד"ה החליד במיעוט סימנים) שהסכימו עליו כל הפוסקים שהוא עיקר, סתמא אתמר ופרשוהו בבהמה ולא בעוף. אי נמי אפילו בעוף כשר שנים ושלשה מקומות, ובקנה, לרוב הפוסקים דסבירא להו דבמיעוט קמא דקנה ליכא שהייה. ולכן יפה כתב הבית הילל סימן כ"א ס"ק ב', דעכשיו נהגו להפריף בשוחט שנים ושלשה מקומות. והיינו נראה לי באחת למעלה ואחת למטה, דאי אפשר בלא שהייה. אבל בהיקף אחד, יש לומר שבתוך החיתוך נתהפך הסימן, והוה כעין מה שכתב הרוקח דליכא שהייה כלל. ואף על גב דהפרי חדש בקונטרס אחרון (שם) השיג אבית הילל בזה, וכתב דאין שייך מנהג בדבר שאינו מצוי, מכל מקום לדינא מסתבר כן. ועל כל פנים יש לפסוק כן בעוף. וכן הביא בבית לחם (סוף דיני שהייה) מעשה בתרנגולת ואסרה. אבל בבהמה ששיעורו גדול, יש להקל בנדרחף מהר ממקום למקום. תבו"ש כג ב

¹⁸ שמי"ח שם

¹⁹ אע"ג דמשמע בגמרא (ל' ע"א) דממעם שחיטה מפורעת שרי אפילו לכתחלה, דהא שני בני אדם השוחטים בשני מקומות תני עלה התם, אין חוששין שמא יטרפו זה על זה, והיינו לשון לכתחלה. והא דתנן במתניתין (שם ע"ב) לשון בדיעבד, צריך לומר משום דבקדשים קאי, כמו שכתוב בגמרא שם (עיי' שם כ"ט). מ"מ מסתבר

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ואם יארע כן לאחד בשעת שחיטה, יכוין ויחתוך במקום הב' כל הסימן, שאז כשר לכולי עלמא.

וכן אם לא שחט רוב הסימן במקום אחד²⁰, כגון שהתחיל לשחוט במקום זה ונתהפך הסימן וגמרה שם, ובין שניהם הוא רוב, מצטרפין וכשירה בין בקנה בין בוושט, שהרי מכל מקום נחתך רוב הסימן, וגמירא הלכתא שכשנחתך רוב הסימן החיות יוצא ממנה ולא נתנבלה,

ולא מבעיא אם שני החתכים שוים בהיקף אחד שאז ודאי החיות יוצא בבת אחת, אלא אפילו אם חתך האחד לצד הראש והשני לצד מטה אלא שאינם בצד אחד זה כנגד זה כשר, בין אם אדם אחד שחט כך בשנים וג' מקומות בין ששחטו שנים בשני סכינים.

דבאדם אחד השוחט כך אין לו לשחוט כי אם במקום שהתחיל שלא יבא לידי שהייה, ולהכי קאמר רב בגמרא לשון דיעבד. אבל אם בפעם שני חתך כל הסימן, הוה מפורעת לכו"ע, כן הוא ברוקח (סי' ש"פ) וספר התרומה (סי' ח') וביש"ש (פ"ב סי' ז'). תבו"ש כא ה
²⁰ שו"ע ונו"כ יו"ד כא ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

לכתחילה²¹ לא יעשה כן²², ואפילו דיעבד אין להתיר כי האי גוונא כי אם לצורך גדול והפסד מרובה, ובעל נפש לא יאכל ממנה.

אבל אם הכל בצד אחד, כגון שאחר שהתחיל לשחוט מעט הניח זה המקום ושחט למטה או למעלה ממנו באותו צד ממש, אז אין מצטרפין ואז צריך להיות הרוב במקום אחד, ומיהו כשיש הרוב אפילו במקום השני כשר, אף על גב שמה שהוא כנגד החתך הראשון כבר הוא שחוט, מ"מ מה שהוסיף מצטרף לחתך הראשון להכשירו²³, ואף על גב דליכא שחיטה מפורעת שאין הסימן נמשך לצד המיעוט שנשחט, אפילו הכי כשרה.

²¹ שעל מה שאמר רב יהודה אמר רב השוחט בשנים ושלשה מקומות שחיטתו כשרה, ויש בזה שלשה פרושים. הא', פירוש רש"י ז"ל (ד"ה בשנים ושלשה מקומות) שהתחיל לשחוט ואז שחט במקום אחר. והב', פירוש השאלתות (פר' בהעלותך שאילתא קב"ד), ששחט ונתהפך הסימן. ומה שכתב, אפילו אם אינם בהיקף אחד מצטרפים לרוב, יצא לו כן ממה שאמרו בגמרא (ל' ע"ב) דהא דתנן במתניתין, שנים ששוחטין אפילו אחד למעלה ואחד למטה שחיטתן כשרה, איירי בשכל אחד סכינו בידו, והרוב על ידי צירוף, עיין שם בתוספות (ד"ה למדתנו). אלמא דמצטרפים להו, אפילו שלא בהיקף אחד, ומהתימא על הים של שלמה (פ"ב סימן ז' דהקשה מנא ליה לשאלתות האי דינא. והפירוש הג' הוא פירוש רבינו חננאל (הו"ד בתוס' ל' ע"ב ד"ה השוחט), דשנים ושלשה מקומות כגון שלא שחט הקנה והוושט במקום אחד, רק הקנה למעלה והוושט למטה, ולהכי לא הוה מפורעת, דזיל הכא ליכא שני סימנים שחוטים, וזיל הכא ליכא שני סימנים שחוטים. מכל מקום כשרה, דמצטרפים להו ולא בעינן מפורעת. ונראה לי, דלדינא השאלתות מודה לרש"י ורבינו חננאל ז"ל, דהא ליכא שום ריעותא בשחיטה דרש"י ורבינו חננאל כי אם דלא הוה מפורעת, וכיון דסבירא לן דלא בעינן מפורעת, פשיטא דכשרה. וכן מהאי טעמא רש"י ורבינו חננאל מודו להרד"י. אבל לדין השאלתות, כי ליכא הוכחה מגמרא, נראה לי דלכולי עלמא אין מקום להתירו מסברא. ואף על גב דרבינו חננאל סבירא ליה דמצטרפים הסימנים להרד"י אף על גב דלא נשחטו במקום אחד, שאני התם דכי נשחט רוב הסימן הוה כוליה כמאן דמנח בדקולא. תדע, דאם ניקב קודם שחיטת השני לאו כלום הוא לקצת פוסקים, מה שאין כן אם שחט בו מיעוטו וניקב כנגדו, טריפה. והגאון בעל שאלתות גופיה, יש לומר דלא התיר כי אם משום דהכי מפרש לה לדרב, אבל לא מסברא. ולהכי רש"י ורבינו חננאל דלא סבירא להו האי פירושא, לדידהו יש לאסור. ובדברי הר"ף (ו' ע"ב) והרמב"ם ז"ל (הל' שחיטה פ"ב הל' י') וסמ"ג (עשה ס"ג, קמ"א ע"א) אין הכרע בין הפירושים אלו. ונראה מהרמב"ם שמפרש כפירושי רש"י ורבינו חננאל, ולא כהשאלתות. ומכל מקום, הואיל וקדמני הים של שלמה ז"ל, וכתב דלא מסתבר לדינא בקצת דבריו, והבית הילל (ס"ק ב') העיד דהמנהג להחמיר בכל שוחט בשנים ושלשה מקומות, ויש לזה שורש מדברי קצת גאונים, אומר אני דיש להחמיר בדאורייתא שלא להכשיר שום שחיטה על ידי צירוף, אפילו בהיקף אחד, כי אם לצורך גדול והפסד מרובה. וכל בעל נפש ראוי לו להחמיר טפי, דלא עדיף מבהמה שהורה בה חכם מסברא. תבו"ש ו

²² ואפילו בב' בני אדם אין לעשות כן לכתחלה. ואף על גב דחד שחיט איכא למיחש לשחייה, אבל בשנים שוחטין כאחד, וכל אחד סכינו בידו ליכא למיחש להכי. גם אין לומר דהאידינא טפי איכא למיחש דלמא סמכי אהרדי והאי לא עביד רובא כו', כמו שאמרו בגמרא (ל'), דבזה נ"ל גם האידינא אפשר ליהדר שיכוין אחד לשחוט כל הסימנים. מכל מקום נראה לי לחוש לכתחלה לדעת הגאונים, שהאריכו לפסוק כשמואל דבעינן שחיטה מפורעת, וסתרנו כל ראיות המתירים. וכן פסק רש"ל (יש"ש פ"ב סי' ז'). כנ"ל. תבו"ש שם ט

²³ דלא גרע מה שהוסיף כאן בחתך השני יותר על הראשון מכאלו שחט בצד אחר.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

שחט בבהמה²⁴ הקנה הרוב למעלה ובושט הרוב למטה, או איפכא, או ב' בני אדם שחטו כב²⁵, דינו כשוחט בב' מקומות ויש להחמיר לכתחילה ואף דיעבד אין להתיר כי האי גוונא כי אם לצורך גדול והפסד מרובה, ובעל נפש לא יאכל ממנה, כנזכר.

ה. סכין אחד ושני בני אדם ... בשתי סכינים ושני בני אדם

... אין חוששין שמא יטרפו זה על זה ... אין חוששין

שמא ידרוסו זה על זה

שנים או חזין²⁶ בסכין אחד ושוחטין, זה אוהו הקתא וזה הראש של הסכין, ואפילו אחד לצד מעלה ואחד לצד מטה, שחיטתן כשירה²⁷. ולכתחילה לא יעשו כן כי אם לצורך גדול, ויזהרו שלא יעשו דרסה. אבל לאחוז שניהם בקתא שרי לכתחילה.

דף ל:

ו. בשחיטה העשויה בקולמוס

²⁴ שמי"ח ח

²⁵ גוף דין זה הוא מפירוש רבינו חננאל, הביאו התוספות דף ל' (ע"א ד"ה השוחט). ובשלחן ערוך לא הובא, משום שהוא קל וחומר מדין שוחט באותו סימן בשני מקומות. אבל לפי מה שכתבתי שם (שמל"ח סעיף ג') לאסור לכתחילה והמחמיר תבוא עליו ברכה, גם כאן הדין כן מטעם שכתבתי בס"ק ט' (ד"ה ומכל מקום), שיש לחוש להאוסרים שחיטה שאינה מפורעת. תבו"ש י

²⁶ שמי"ח שם ז

²⁷ מהרמב"ם מוכח דאפילו לכתחלה, שהרי בפרק א' מהלכות פסולי המוקדשין (הל' ה') כתב וזה לשונו, אבל שנים שוחטים בהמה אחת בקדשים כחולין, עכ"ל. וגבי חולין בפרק ב' מהלכות שחיטה (הל' י') כתב וזה לשונו, שנים שאחוז בסכין אפילו אחד מצד זה והשני מצד אחר כנגדו ושחטו, שחיטתן כשרה. וכן שנים שאחוז שני סכינים כו', כשרה, עכ"ל. וכיון דבחולין לא הזכיר שום חילוק בין אוהזין בקתא לאוהזין בקתא ובראש, אלמא דחד דינא להו. דלא כהפרי חדש סימן כ"ד ס"ק ו'. ונראה לי דלמדו מדתני עלה בברייתא אין חוששין שמא ידרוסו זה על זה, ולמאן דאמר דאיירי בשני סכינים, אמרינן אין חוששין שמא יטרפו כו'. וכל זה לשון לכתחלה הוא, אלמא דהא דתנן במתניתין לשון דיעבד הוא אידי דרישא, דההיא דהשוחט שני ראשים כאחד התם דווקא דיעבד בקדשים, כמו שאיתא בגמרא (כ"ט ע"א) והרמב"ם שם (הל' פסולי המוקדשין פ"א הל' ד'), אבל שנים שוחטין, אפילו לכתחלה. אמנם דווקא לדינא, אבל האידנא דלא בקיאי כולי האי, יש ליזהר לכתחלה שמא ידרוסו זה על זה, ואין להקל כי אם לצורך גדול. תבו"ש שם ח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

כבר התבאר לעיל דף יט. ששחיטה העשויה²⁸ באלכסון כקולמוס²⁹, שהניח הסכין על הצוואר מעוקם קצה אחד לצד הראש וקצה אחד לצד הגוף ושחט³⁰ כשרה³¹.

כשיני המסרק, דהיינו ששחט התך ישר ועקם ידו ואחר כך חזר ועיקם, הרי זו כשירה³². ויש פוסלין³³.

ז. החליד את הסכין בין סימן לסימן ופסקו פסולה תחת העור כשרה

מחמשת הפסולים בשחיטה הלכה לשה מסיני היא חלדה – כיצד:

צריך שיהיה³⁴ הסכין מגולה למעלה בשעת שחיטה ולא יתכסה בשום דבר, שכך למדנו הלכה למשה, וחלדה היא מלשון חולדה, כחולדה הטמונה שמכסה עצמה בחורי עפר.

²⁸ שו"ע ונו"כ כא ד

²⁹ הגה באלכסון יש ב' פירושים או שהניח הסכין באלכסון או שהתך עובי הסימן באלכסון וזה כשר אף לדידן. פמ"ג משב"ז ג, ובס' מחצית השקל כת"י ראיתי שכ' דשחיטה העשויה בקולמוס ר"ל כצורת ח"ת מושיטא כזה ח עכ"ל

³⁰ שמ"ח שם ה

³¹ ע"י שמ"ח שם שכ' דאפי' לכתחלה יכול לשחוט כקולמוס ע"ש וע"י בבל"י ס"ק ג' שכ' וז"ל מ"מ נ"ל שיש להזהיר להשוחטים שלא ישחטו לכתחלה כקולמוס היינו שהתחיל מלמטה ומעקם הסכין למעלה דאע"פ שאין מגביהין הסכין מ"מ פעמים שהסכין אינו חד ומעקר הס"י בע"כ וכן ראיתי בעיני עכ"ל.

³² ע"י בשמ"ח שם ותורת הזבח במזבח העולה סוף סעי' ז' ובמנח"י סעיף ח' דכל מה שנתבאר להכשיר בין בכקולמוס ובין בכשיני המסרק צריך שיהא רוב הסי' שחוט כאלו הי' ביושר ולא באלכסון ע"ש.

³³ בט"ז שם ג פ"י מהר"י חביב מעקם וחוזר ומתחיל וכתב עליו בפרישה שכשמעקם הסכין בתוך הסי' לכאן ולכאן א"א שלא יעשה עיקור שמעקר הסימנים בעיקום הסכין ולמה שחיטתו כשרה ונ"ל שמבחוץ הוא חותך הסימנים סביבם ומעקם באותו חיתוך עכ"ל. ונראה לדידן אין היתר בהאי כשיני המסרק דאפילו למה שמפרש דחותך מבחוץ התיבות עקומות אסור לדידן דהא צריך להוציא הסכין ולהתוך במקום אחר סמוך לו ואנן קי"ל כל שהגביה הסכין אפילו כל שהוא אסור משום שהייה. ובס' מחצית השקל כת"י כ' דשיני המסרק הוא כצורת מ"ם פתוחה דכתב מושיטא כזה א' ובשמ"ח סעי' ו' כ' וז"ל שחיטה העשויה כשיני המסרק כגון שנכנס בסכיניו למעלה בעיקום וחזר ועיקם למטה א"נ שלא נכנס בסכיניו כלל לתוך החלל רק שחט עורות דהסי' סביב סביב עד שנתגלה החלל ובאותה שחיטה עיקם ועלה ועיקם וירד אפ"ה כשרה רק אם נזהר בכל זה שלא שחה ולא עקר וע"ש בתב"ש ס"ק ז'

³⁴ שו"ע ונו"כ יו"ד כד ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

לפיכך אם הכניס הסכין בין סימן לסימן ושחט, לא שנא שחט התחתון כהלכתה מלמעלה למטה וחזר והוציאו ושחט העליון גם כן מלמעלה למטה, לא שנא שחט אחד מהן מלמעלה למעלה שחיתתו פסולה ונבילה דאורייתא.

ה. תחת העור כשרה בי רב אמרי תחת העור איני יודע איבעיא להו לבי רב דאמרי תחת העור איני יודע תחת מטלית מהו תחת צמר מסובך מהו תיקו בעי רב פפא החליד במיעוט סימנים מהו תיקו

אם החליד תחת העור, כלומר הכניס תחת העור בצורה שיהיה מכוסה בעור או תחת צמר מסובך, או מטלית המדובק בשערה על הצוואר, או קשור או כרוך³⁵ על הצוואר, או שתחב הסכין תחת מיעוט סימן ושחט הסימנים כדרכו, אף על פי שאין עור למעלה, או שחט מיעוט קמא דושט בחלדה, דהיינו שתחב הסכין תחתיו ושחט מיעוטו מלמעלה למעלה, והוציא הסכין ושחט השאר כדרכו, או שחט מיעוטו מלמעלה³⁶, רק שתחב תחת העור, או שחט רוב סימן אחד בבהמה כדינו, והחליד תחת מיעוט הנשאר, ושחט השני, כל אלה הווי ספק נבילה.

ונהגו במדינות אלו לפסול כל חלדה, אפילו במיעוט קמא דקנה, ובמיעוט בתרא דסימנים, ואין לשנות.

³⁵ כן כתב רש"י (ל' ע"ב ד"ה תחת מטלית), ויש שכתבו שקשור על צווארה, ויש כתבו שמדובק על צווארה, והכל חדא ולא פליגי, רק כל שעשוי להתקיים בה זמן מה דומיא דצמר שמתקיים עליה. לאפוקי נפלה טלית על צווארה או פירס טליתו עליה, שאינו מתחזק עליה כלל, לא הוה חלדה. תב"ש שם י
³⁶ שלחן ערוך סעיף י"א נקט בהא תלתא בבי, והראשון עם השלישי נראים כאחד, דבראשון כתב שהחליד תחת מיעוט הראשון ושחטו מלמעלה למעלה, ואחר כך שחט השאר כדרכו. ובשלישי כתב, ששחט מיעוט ראשון בחלדה ונמר שלא בחלדה. ולכן פירשו הט"ז (ס"ק ו') והפרי חדש (ס"ק י"ט) אחריו, דבשלישי איירי, שהחליד המיעוט הראשון תחת העור ושחטו מלמעלה למטה. ופירושם דחוק, דבבא זו לא נזכרה בנמרא ולא בפוסקים. אבל העיקר בפירוש הדרישה (דין חלדה אות ב') דאיירי בחלוקה שלישי שהחליד בין סימן לסימן, והוא הדין תחת שני הסימנים, ושחט מיעוט הסימנים והוציא הסכין ונמר השאר כדרכו, וקא משמע לן דאפילו כהאי גוונא אינו אלא ספק. תב"ש שם יא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ואם מטלית³⁷ פרום על צווארה לפי שעה, כגון שבא לשחוט ונפל טליתו ממנו על מקום השחיטה, וכדומה, יש לזוהר לכתחילה, ובדיעבד כשר.

כבשים שיש צמר מגודל בצווארן, אף על פי שאינם מסובכים³⁸, וכן עופות שנוצתן גדול בצווארן, יש למרטן קודם שחיטה, ולא יחוש לצער בעלי חיים, ולא יסמוך על הברדלן לכאן ולכאן ממקום שחיטה, שאם יבואו על הסכין בשעת שחיטה יש לאסור דיעבד.

כשאדם שוחט וחס על העור שלא יעשה בו קרע גדול, ושוחט בראש הסכין, ונמצא קצת מקום השחיטה מכוסה, הרי זו פסולה.

וצריך שיהא כל מקום השחיטה והסכין שכנגדו מגולה, ולכן צריך לזוהר³⁹ ליטול החבל מצוואר הבהמה, שלא יבא קצת ממנו נגד הסכין במקום שחיטה.

וכיון שלא מצינו שיעור לדבר יש לאסור אפילו אם חוט השערה כסה קצת מהסכין במקום שחיטה.

ולכן כשצריך לכוון מטלית על הסכין⁴⁰, כגון שצריך בשעת הדחק לכסות מקום פגימה בסכין באופן המותר, יש לזוהר שלא יהא כרוך צד העב של הסכין יותר מצד

³⁷ שמי"ח יא

³⁸ לשון רמ"א ז"ל בהג"ה (סעיף ח'), וכן יש לזוהר בכבשים שיש להם צמר מסובך לתלוש הצמר המסובך בו, עכ"ל. וצריך לומר כוונתו אף ששוחט חוץ למקום צמר המסובך, מכל מקום יתלוש, שמא יבא הסכין תחת הסכך. דודאי אין כוונתו ברוצה לשחוט תחת המסובך, דההיא דיעבד אסור כמו שכתוב (במחבר) לעיל, ואין לכתוב על זה יש לזוהר, וזה לשון הראב"ן ז"ל (חולין סי' רי"ז), צריך השוחט להפריד צמר של מקום שחיטה שלא יארע לו שיחליד הסכין בתוך הצמר, עכ"ל. ומדלא כתב בתוך הצמר המסובך, אלמא דאפילו צמר סתמא מעכב. וכן משמע דעת סמ"ק (סי' קצ"ז) לאסור בכל גווניו. וצריך לומר דהא דאמרינן בגמרא (ל' ע"ב) תחת צמר מסובך, אורחא דמילתא נקט, שאז אינו יכול להפריד ומכניס הסכין תחתם. גם מה שכתב הר"ן (ו' ע"ב ד"ה וכן תחת צמר) אבל מטלית או צמר דעלמא לא, פירוש צמר ממקום אחר דלאו מגופה אלא מונח עליה לשעה, דהוה כמו פירס עליה סדין דאינו מעכב. אבל צמר או נוצה דגופה, הוה כיסוי אפילו אינו מסובכים. תבו"ש יג

³⁹ דהא ודאי כששוחט בראש הסכין וקורע העור בקצת נגד הסימנים, הרי קצת מקום שחיטה מגולה, אלא שצדדי השחיטה מכוסים, אלמא דאפילו אינו כולו מכוסה הוה ליה חלדה. וכן עמא דבר בתלישת נוצות, שתולשין נגד כל מקום שחיטה מהאי טעמא. תבו"ש יד

⁴⁰ לכאורה נראה דחלדה לא הוה כי אם שמכוסה הסכין והשחיטה, דהיינו מטלית קשור על צווארה ושוחט מתחתיו, שאין ניכר לא סכין ולא בית השחיטה. אבל כשהסכין מכוסה במטלית צד העב שלה כיון שמצדדי הסכין השחיטה נראית, לא הוה חלדה. וכן משמע מהראב"ן (שם סי' ר"ט) שכתב טעם חלדה משום דבעינן שתהא השחיטה מפורעת כו'. אלמא דלא קפדי כי אם שתהא השחיטה מגולה. אמנם, לשון שאר פוסקים שלא יתכסה הסכין. ויש לומר דקפדי שלא תהא לוטת בשמלה במקום שחיטה כחולדה. ולכן יש לחוש להחמיר בכל גווניו. ואין להקשות, אם כן איך כורכין מטלית על מקום הפגימה (לעי' סי' ו' סעיף א' בהג"ה), הא כתב הסמ"ג (עשה ס"ג, ק"מ ע"ב) שר"א ממי"ץ ז"ל (יראים סי' תנ"ו) החמיר אפילו נתכסה הסכין מהעור שלא במקום שחיטה. יש לומר דהתם לכתחלה להרחקה בעלמא, מה שאין כן כריכת מטלית שהוא בשעת הדחק, כמו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

החוד, שמא ישחוט בהחוד במקום שכנגדו כרוך למעלה, וכיון דאינו מהסכין הוה ליה כיסוי.

וכל זה במקום שחיטה, אבל אם שחט כדרכו באמצע הסכין, אף על פי שראש הסכין שלא במקום שחיטה נכסה מהעור וכדומה, יש לזוהר לכתחילה, אבל בדיעבד כשר.

ט. השוחט ב' ראשין כאחד שחיטתו כשרה

מתמשת ההלכות שפוסלות בשחיטה הלכה למשה מסיני היא דרסה⁴¹ – כיצד:

כגון שהניח הסכין על הצוואר ודחק וחתך למטה כחותך צנן, הרי זה נבילה דאורייתא.

אולם יכול אדם⁴² לשחוט ב' ראשים או יותר כאחד, דהיינו שמניחם יחד בצמצום שאין צוואר אחד גבוה כלל מחבירו, ומעביר הסכין בפעם א' על כולם, ומוליך ומביא עד שישחטו, ובלבד שיזוהר שלא יסיר הסכין מאחד מהם בשעת הולכה ויחזור עליו בשעת הובאה, כדי שלא תהיה שהייה לאותו נשחט.

אך אם שחט שני ראשין כאחד בהולכה או בהובאה בלבד, אם יש בסכין כדי שלשה צווארין ושוחט יחד, דהיינו שמתחיל בשפת צוואר החיצון דחיצונה, שמניח שם צד קתא דהסכין, ומביא אצלו עד שבשעה שיוצא כל הסכין מצוואר החיצון, שזה גמר שחיטת החיצון, נגמר גם שחיטת הפנימי כשרה, שהרי העביר על הפנימי מלא ב' צווארים מעד צוואר זה לצד זה.

שכתוב שם, והוה כדיעבד. ותו, דבשלמא התם צריך הרחקה שלא יבא לשחוט תחת העור, וגם כל הסכין שייך להשחיטה. מה שאין כן תחת מטלית הכרוך, אי אפשר לשחוט שם, וגם אינו נחשב מהסכין לצורך שחיטה. תבו"ש טו

⁴¹ ועיין להלן שלדעת הרשב"א אינו מהלכה למשה מסיני אלא ילפינן ליה מושחא שאינו אלא במשיכה ובלבוש כתב דהוי אסמכתא

⁴² שו"ע ונו"כ כד ג' ושמ"ח שם ד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

ואם לאו שאין בסכין כשיעור זה פסולה, שעל כרחו אחת מהן שחט בדרסה כלומר בלחיצה על הסכין כלפי הצואר, שהרי לא היה לה לשחיטה שיעור אורך סכין שיוכל לחתוך בהולכה או בהבאה ופסולים שניהם⁴³.

גם אם האחת חיישינן בה לדרסה לא נשחט רובה, אם כן היה מקום להולכה והבאה בשניה, מכל מקום האחרת פסולה, דאנן סהדי דכיוון לדרוס.

י. שנים אוחזין בסכין ושוחטים אפילו אחד למעלה ואחד למטה שחיטתו כשרה

כבר התבאר לעיל עמוד א' ששנים אוחזין בסכין אחד ושוחטין, זה אוחז הקתא וזה הראש של הסכין, ואפילו אחד לצד מעלה ואחד לצד מטה, שחיטתן כשירה. ונראה לי דלכתחילה לא יעשו כן כי אם לצורך גדול, ויזהרו שלא יעשו דרסה. אבל לאחוז שניהם בקתא שרי לכתחילה.

התיז את הראש בבת אחת פסולה

בכלל דרסה⁴⁴ הפוסלת בשחיטה הוא אם הכה בסכין על הצוואר כדרך שמכין בסייף, ופסק הסימנים בלי משיכה, והרי זה נבילה דאורייתא.

אם שחט⁴⁵ על ידי הולכה או הובאה לחוד במלא ב' צווארים, והתיז כל הראש, יש להטריף בבהמה או חיה, כיון דהעצם קשה⁴⁶ אין בשיעור זה

⁴³ ועל כן אמרינן שניהם נשחטו בענין אחד שבענין אחד העביר הסכין על שתיהן, וכיון שאחת מהן נשחטה בדרסה נימא שנדרסה גם השנייה אף על פי שהיה לה שיעור סכין לשחיטה, דהא חזינן בעל כרחך שדרס בשחיטה זו ובדרסה אחת נשחטו שניהם. לבוש, דבכוונה תליא מילתא, ואיהו נתכוין לשחוט שניהם בהולכה זו לבד או בהבאה זו לבד, על כרחך דרס. ואף על פי שלא נשחטו רוב סימנים, אטו כל דרסות מפסקי רוב סימנים. תב"ש ה

⁴⁴ שו"ע ונו"כ שם א

⁴⁵ שמ"ח ח ז

⁴⁶ כתב הפרי חדש סימן כ"ד ס"ק א', וזה לשונו, ומסתברא דכיון דהתיז את הראש דקתני במתניתין (ל' ע"ב) רוצה לומר התזת ב' סימנים, מינה שאם מתז את הראש לגמרי לא סגי בהאי שיעורא דמלא צוואר חוץ לצוואר ב', עכ"ל. ולא ידעתי מנין לו זה כיון דק"ל דבכוונת השוחט תליא מילתא ומשום הכי אמרו חז"ל דהרוצה לשחוט בהולכה לחוד אם אין בסכין שיעור ב' צווארים מסתמא דורס הוא, שירא שמא לא ישחוט בהולכה לחוד, אבל בדאיכא ב' צווארים אינו צריך לדרוס. אבל הדין מכל מקום אמת, מטעם וסברא שכתבה רשב"א במשמרת הבית (בית ב' שער א' ד"ה ומה שאמר דמתניתין, כ"ב ע"ב) דוקא בבהמה כיון דהעצם קשה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

לחתוך במשיכה בלא דרסה, ויש לחוש דהכל נעשה בדרסה. אבל בעוף יש להכשיר.

יא. היה שוחט והתיז את הראש בבת אחת אם יש בסכין מלא צואר כשרה

אמרו⁴⁷ חז"ל, וְשָׁחַט (ויקרא א פסוק ה) אין וְשָׁחַט אלא ומשך. פירוש שהשחיטה צריכה שתהיה על ידי משיכה, ולא שידחוק הסכין על הצוואר עד שיחתכו הסימנים, שאז הוה ליה דרסה ופסולה דאורייתא⁴⁸, ולכן צריך שיהא הסכין ארוך כל כך שיכול לשחוט במשיכה בלא דרסה.

לפיכך י"א⁴⁹ שהשוחט בהמה או חיה יקה לכתחילה סכין אורכו כרוחב שני צווארים של הנשחט, עם העור והמפרקת, אפילו רוצה לשחוט בהולכה והובאה, שאז יכול לשחוט הסימנים היטב⁵⁰ על ידי משיכה.

וטוב⁵¹ שיהא אורך הסכין לא פחות מ"ד רחבי אגודל, רמז וְשָׁחַטְתֶּם בְּזֶה (שמואל א יד פסוק לד), גימטריא י"ד.

⁴⁷ אי אפשר לחתוך בשיעור ב' צווארים אף על פי שהוא הדוד בלא דרסה. וראוי לחוש לדבריו דדאורייתא הוא, ולא כדמשמע מפרי חדש דסבירא ליה גם בעוף כן מהוכחה דידיה. תבו"ש ח יא

⁴⁸ בלבוש כתב ואסמכוה אקרא דושחט כו', עכ"ל. ולא כן כתב הרשב"א בתורת הבית ארוך דף כ"ג ע"ב (בית ב' שער א', כ"ב ע"א) רק דלימוד גמור הוא כשאר לימודים ולא הולכה למשה מסיני, ולא חשביה בהדי שאר הלכה למשה מסיני כי אם אנב גררא דאינך הלכות. וכן כתב רש"י ריש פרק השוחט (כ"ז ע"א ד"ה דלא לשוייה גיסטרא), וכן משמע מתוספות דף ל' (ע"ב) ד"ה תנא. ויש נפקא מינה בין מידי דאתי מקרא למידי דהוה הלכה למשה מסיני בא"ח סימן תר"ח (סעיף ב'). תבו"ש שם א

⁴⁹ רמ"א ח א רש"ל (יש"ש פ"ב סי' י"א) וב"ח (ד"ה מיהו אנן נהנינן) ושם"ח שם. אך דעת הרמב"ם (הל' שחיטה פ"א הל' כ"ז) והטור ושלחן ערוך (סעיף א') דאם מוליך ומביא יכול לשחוט אפילו לכתחלה בכל שהוא. וטעמייהו אף על גב דמתניתין (ל' ע"ב) דאכשרה בכל שהוא בהולך והביא אתנייה בלשון דיעבד, מכל מקום כיון דלא יהבה מתניתין שיעורא אחריתי בלכתחלה, הוא הדין לכתחלה נמי. ואידי דתני רישא דעבד, לכתחלה אין לשחוט בהולכה או הבאה לחוד. תבו"ש שם ג

⁵⁰ דבסכין קטן, כיון שצריך להעבירו כמה פעמים בהולכה ובהבאה חיישינן שלא ירצה להתמהמה וידחוק הסכין. תבו"ש ג שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

והשוחט עוף⁵² אין צריך אפילו לכתחילה כי אם שיהא ארוך כמלא צוואר עם העור והמפרקת דהנשחט וחויץ לצוואר משהו. אבל מנהג מדינות אלו שאפילו עוף אין שוחטין לכתחילה בסכין קטן כי אם במלא ב' צווארים דנשחט, אפילו רוצה לשחוט בהולכה ובהובאה.

ומכל מקום צריך לזהר לכתחילה שלא לשחוט עוף בסכין גדול ששוחט בו בהמות, שקרוב לעשות דרסה מפני כובדו. ובדיעבד אם ברי לו שגזר מדרסה כשירה, ואפילו לכתחילה לצורך גדול, ובלבד שיזהר היטב.

לכתחילה יכוין השוחט לשחוט בהולכה ובהובאה⁵³, אף על פי שסכין ארוך בידו, בין בהמה בין עוף.

יב. היה שוחט והתיז ב' ראשין בבת אחת ... בזמן שהוליד ולא

הביא או הביא ולא הוליד

בדיעבד אם שחט בהולכה או בהובאה לבר, אם יש בסכין מלא אורך ב' צווארין עם העור והמפרקת דהנשחט, בין בהמה או היה בין עוף, שחיטתו כשירה, כשמתחיל⁵⁴ מראש הסכין, ויניה ראש הסכין באותו צד הצוואר שרוצה להתחיל לשחוט, ולא על הצוואר וכוונתו להוליד או להביא כל ארכו, ומעביר כל הסכין עד שיהיה כולו בצד השני, ולא ישאר ממנו תוך הצוואר כלום ואז אף על פי שמחמת חדוד הסכין נשחט כמלא צוואר א' כשר, אבל אם התחיל במקצת הסכין צריך שיהא כשיעור ב' צווארים משם ואילך⁵⁵.

אפילו ראה⁵⁶ שנשחטו הסימנים קודם שעבר כל אורך הסכין כשר, כיון שבשעה שהתחיל לשחוט יש בידו סכין די שחיטה בלא דרסה, לא כיוון לדרוס, וחידוד הסכין הוא שמהר לשחוט.

⁵² שמי"ח ב ד

⁵³ שלא אתמר דין הולכה בלא הבאה או איפכא בנמרא ופוסקים כי אם בלשון דיעבד. תבו"ש שם ה דלא

כפר"ח כד ג

⁵⁴ שמי"ח כד ב

⁵⁵ וכן אם נתכוין שלא להוליד או להביא כל הסכין כי אם עד איזה מקום במקצתו, צריך שיהא השיעור ממקום

התחלתו עד אותו מקום. שמי"ח שם ותבו"ש ב

⁵⁶ שמי"ח ח ה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ואם אין בו שיעור ב' צווארים שחיטתו פסולה דאורייתא, דקיימא להו לרבנן דבסכין כזה מסתמא דורס הוא כדי שישחוט על ידי הולכה או הובאה לחוד.

ולכן אפילו אמר ברי לי שלא דרסתי, פסולה דאורייתא⁵⁷, דקיימא להו לחז"ל דכי האי גוונא דורס הוא ולא אדעתיה.

שחט⁵⁸ שני צווארים אם העביר כל הסכין גם על השניה לצד צוואר הב', שניהם כשרים, שהרי כל אחד נשחט במלא ב' צווארים ועבר מצד זה לצד זה.

ג. אם הוליד והביא אפי' כל שהוא אפי' באיזמל כשרה

אם שחט על ידי הולכה והובאה בסכין קטן, מנהג מדינות אלו גם בבהמה אם הוא כמלא צוואר עם העור והמפרקת דהנשחט וחזן לצוואר משהו כשירה, ואם לאו פסולה דאורייתא.

ואם אינו מלא צוואר ומשהו דהנשחט פסולה, אפילו בעוף⁵⁹, דכל שאין בו כל כך מסתמא דורס הוא. רק בהפסד מרובה יש לסמוך בדיעבד באוונים ותרנגולים אפוסקים דסבירא להו להכשיר אפילו בפחות מכדי צוואר קצת, רק שלא יהא דק ביותר, שאז נוקב הוא ולא שוחט, ואין זה נכנס לגדר סכין כלל.

ולכן בעופות הקטנים כתורים ובני יונה, אף על פי שהסכין כמלא צווארו, יש לחוש שאינו בגדר סכין ונוקב הוא, ואין להכשיר אפילו דיעבד כי אם במלא ב' צווארים דהנשחט הדק.

ה. הא דאמרינן לעיל סעיף ג' דבדיעבד כשר בהולכה או בהובאה לחוד כשהסכין מלא ב' צווארים,

וכן בנתכוין לשחוט בהולכה ובהובאה, אף על גב דנשחט בהולכה או בהובאה אחת כשר, דלמא ידרוס, כיון דרצונו היה להוליד ולהביא עד שישחוט.

⁵⁷ דלא כפר"ח כד ב דס"ל דפסול מדרבנן. תבו"ש שם ו

⁵⁸ שמי"ח כד ד

⁵⁹ עיין תבו"ש ז ח שהוכיח כן מסוגיא דגמק ודברי הראשונים בביאור מח' הרי"ף ר"ח והראב"ד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

